

JACEK BOCHEŃSKI

ur. 1926; Lwów

Miejsce i czas wydarzeń	współczesność
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", życie polityczne, poglądy polityczne

Refleksje o przyszłości demokracji

No i teraz konsekwencje, co dalej, co z tego wynika. No ale tym się już zajęli politycy, ludzie o bardziej politycznej osobowości, dyspozycji psychicznej niż ja. Bo ja się do polityki, która jest rozumiana jako gra interesów, szczególnie partyjnych czy personalnych, zupełnie nie nadaję. To mnie nic nie obchodzi. Mnie interesowała polityka jako historia świata, jako historia wydarzeń, historia wielkich ruchów społecznych, jako zjawisko raczej antropologiczne niż taka gra. Ta gra, która polega na tym, że się używa rozmaitych trików, żeby wygrać jakąś batalię o ograniczone cele w istocie.

A to się zaczęło wraz z momentem, kiedy już przestaje istnieć Komitet Obywatelski jednoczący w swojej idei całe społeczeństwo. On się rozpada i powstają partie polityczne, co w ustroju demokratycznym jest, zdaje się, koniecznością. Czego konsekwencje też są bardzo czasem przykre i właściwie prowadzą do różnych nierozwiązywalnych problemów związanych także z tym, że media zaczynają odgrywać rolę w ustroju demokratycznym zupełnie inną niż wtedy, kiedy demokracja powstawała. Bo to są media, które docierają do mas. Tak dawniej nie było. A poza tym są nastawione na widowiskowość. To jest dobre, co się spodoba jako spektakl, co jest dramatyczne, co podnieca. Dlatego konieczny jest konflikt. Polityka w mediach to jest nieustanny konflikt, bo on jest właśnie tym paliwem, które daje oglądalność. Mówię w tej chwili o mediach elektronicznych, wizualnych, o telewizji. A teraz jest jeszcze dodatkowe zjawisko: media mogą tworzyć wszyscy, bo jest internet. To jest całkowicie nowe zjawisko i konsekwencji tego jeszcze nie znamy – jakie będą, możemy się zaczynać dopiero domyślać. Pewne pierwsze objawy tego widzimy. Czy one nie przyniosą jakiegoś kryzysu demokracji, to jest pytanie, nie wiadomo właśnie jak to będzie. Ale coś takiego się dzieje.

No i teraz w związku z obchodami, które planujemy. Jestem jak najbardziej za uczczeniem tej rocznicy, docenienie jej znaczenia w trybie historii krótkoterminowej,

w Polsce mierzonej na dekady, a nie na stulecia. To jest niewątpliwie niesłychanie doniosłe wydarzenie. Polska odzyskuje suwerenność i zaczyna działać na zupełnie innych zasadach. Jest koniec ustroju autorytarnego. Pojawia się nowy ustrój, w którym obywatel ma decydować. Obywatel decyduje bardzo różnie. No i tu jest właśnie ów problem demokracji. Ale znany jest właściwie ustrojowi demokratycznemu od czasów ateńskich, więc mam nadzieję, że może jeszcze raz demokracja z niego wybrnie.

Data i miejsce nagrania	2019-02-13, Lublin
Rozmawiał/a	Joanna Majdanik
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"